

**BEZPOŚREDNIE
PRZYGOTOWANIE DO ŚLUBU
W ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ**

**PRZEWODNIK
DLA NARZECZONYCH**

The top corners of the page are decorated with faint, light-colored illustrations of roses and leaves. In the top right, there is a cluster of several roses and leaves. In the top left, there are a few scattered leaves.

BEZPOŚREDNIE PRZYGOTOWANIE DO ŚLUBU W ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ

PRZEWODNIK DLA NARZECZONYCH

Kraków 2025

SPIS TREŚCI

KROK 1. Spotkanie w kancelarii parafialnej	9
KROK 2. Katechezy dla Narzeczonych oraz możliwość udziału w Dniu Skupienia	12
KROK 3. Trzy spotkania z Doradcą Życia Rodzinnego w Katolickiej Poradni Życia Rodzinnego	14
KROK 4. Protokół przedślubny	15
KROK 5. Zapowiedzi	17
KROK 6. Spowiedzi przedślubne	17
KROK 7. Spotkanie organizacyjne	18
KROK 8. Ślub	21
INFORMACJE	25

Drodzy Narzeczeni!

Bardzo się cieszymy z Państwa decyzji dotyczącej zawarcia sakramentu małżeństwa. Nadaje ona nowe znaczenie Państwa życiu, jak również ubogaca wspólnotę Kościoła, z którym Państwo są związani. Decyzja ta ukierunkowuje miłość ku autentycznemu pięknu i pełni, jaką osiąga w przymierzu małżeńskim.

Świadomi szeregu praktycznych pytań, jakie wiążą się z tym bezpośrednim momentem poprzedzającym zawarcie sakramentu małżeństwa, opracowaliśmy przewodnik, który krok po kroku pomoże przygotować się do ślubu. Znajdą w nim Państwo odpowiedzi na pytania związane z poszczególnymi etapami przygotowań, a także niezbędne dane kontaktowe.

Powierając Państwa opiece Świętej Rodziny z Nazaretu, głęboko ufamy, że sakrament małżeństwa na zawsze uświęci wspólne życie i uczyni je szczęśliwym.

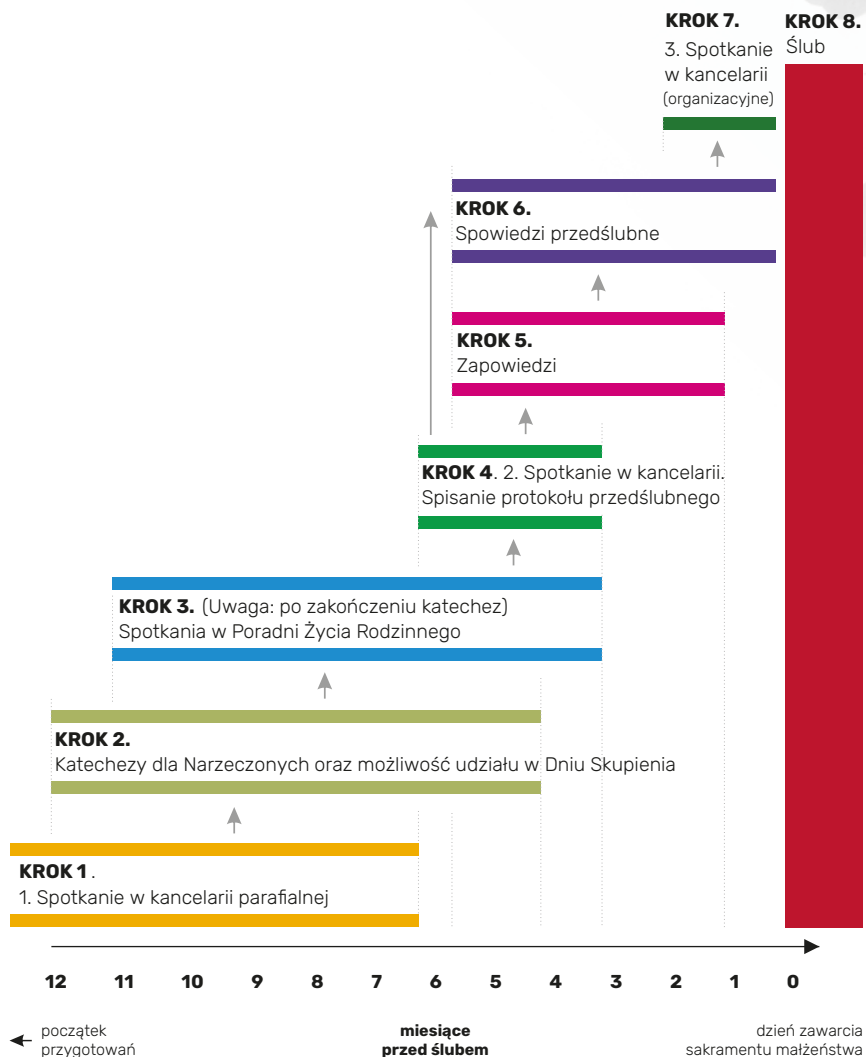

Ks. dr Paweł Gałuszka

*Dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Rodzin
Kurii Metropolitalnej w Krakowie*

ETAPY PRZYGOTOWANIA DO ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA

KROK 1.

SPOTKANIE W KANCELARII PARAFIALNEJ

Narzeczeni, po podjęciu decyzji o zawarciu małżeństwa w Kościele katolickim, zgłaszają się do kancelarii parafialnej odpowiedniej dla miejsca planowanego ślubu, w celu odbycia pierwszego spotkania z duszpasterzem. Zasadniczo ślub odbywa się w parafii zamieszkania lub faktycznego miesięcznego pobytu jednego z narzeczonych (kan. 1115 Kodeksu Prawa Kanonicznego). Jeśli jednak ze słusznych powodów para chce zawrzeć małżeństwo w innej parafii, to również jest to możliwe (należy jednak wówczas uzyskać zezwolenie własnego proboszcza lub ordynariusza miejsca).

Pierwsze spotkanie powinno odbyć się **rok, a najpóźniej pół roku** przed planowaną datą ślubu. Podczas tej rozmowy należy ustalić z księdzem termin ślubu. Kapłan przekaze wówczas Narzeczonym informację o koniecznych dokumentach, które należy skompletować przed przeprowadzeniem rozmowy kanoniczno-duszpasterskiej (tzw. protokołu przedślubnego). Należy ją zaplanować **nie wcześniej niż 6 miesięcy i nie później niż 3 miesiące przed planowaną datą ślubu**. Trzeba jednak zawsze pamiętać, że data ta nie będzie wiążąca, jeżeli nie zostaną dopełnione wszystkie wymogi przygotowania do małżeństwa.

Wymaganymi dokumentami są:

- **świadcstwo chrztu** (ważne 6 miesięcy do daty zawarcia małżeństwa);
- **świadcstwo bierzmowania** (zwykle wypisywane na tym samym dokumencie co świadectwo chrztu);
- **zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa z Urzędu Stanu Cywilnego (USC)** (ważne 6 miesięcy do daty zawarcia małżeństwa);
- **ważny dokument tożsamości** (zaopatrzony w fotografię i zawierający: dane personalne, datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców) – dokument powinien być ważny w dniu ślubu;

- **świadcstwo ukończenia katechizacji z ostatniej klasy szkoły średniej.** Jeżeli Narzeczeni uczęszczali na katechizację szkolną na terenie Archidiecezji Krakowskiej, zobowiązani są okazać indeks katechizacji szkolnej. W przypadku gdy z różnych powodów Narzeczeni nie ukończyli katechizacji szkolnej, powinni się zgłosić do Wydziału Katechetycznego Archidiecezji Krakowskiej w celu podjęcia katechizacji uzupełniającej. Więcej informacji na temat lokalizacji i godzin dyżurów Wydziału Katechetycznego można znaleźć na stronie: www.katecheza.diecezja.pl/kontakt/;
- **świadcstwo ukończenia katechez przedślubnych i trzech wizyt w Katolickiej Poradni Życia Rodzinnego.** Należy zwrócić uwagę na to, że protokół przedmałżeński powinien być sporządzony nie później niż 3 miesiące przed planowaną datą ślubu. Spotkania w Katolickiej Poradni Życia Rodzinnego zwykle zajmują nie mniej niż **1 miesiąc**. Zapisy na nie dokonują się dopiero po ukończeniu katechizacji przedmałżeńskiej. Z tego powodu Narzeczeni powinni zaplanować katechezy przedślubne w terminie od **12 do 4 miesięcy** przed planowaną datą ślubu (ważność świadectwa w Archidiecezji Krakowskiej wynosi 1 rok);
- w przypadku gdy małżeństwo ma być zawarte w parafii innej niż parafia stałego lub tymczasowego zamieszkania albo miesięcznego pobytu, należy uzyskać **zezwolenie własnego proboszcza lub ordynariusza miejsca na przeprowadzenie rozmów kanoniczno-duszpasterskich i pobłogosławienie małżeństwa poza parafią zamieszkania Narzeczonych.** Należy pamiętać, że wobec przepisów prawa kanonicznego parafia jest tam, gdzie faktycznie mieszka dana osoba (niekoniecznie pokrywa się ona z miejscem zameldowania, chrztu itd.);
- w wyjątkowych przypadkach należy dostarczyć również: orzeczenie o stwierdzeniu nieważności małżeństwa (jeżeli któraś ze stron ma stwierdzenie nieważności poprzedniego małżeństwa), zaświadczenie o zgonie współmałżonka (jeżeli któraś ze stron jest wdową lub wdowcem), akt zawarcia małżeństwa z USC (jeżeli został już zawarty ślub cywilny).

Ważne jest, aby Narzeczeni nie zostawiali skompletowania dokumentów na ostatnią chwilę. Zaoszczędzi to później niepotrzebnego stresu i pozwoli spokojnie przygotować się do ślubu.

Czym jest ślub konkordatowy?

Po podpisaniu w lipcu 1998 roku umowy konkordatowej przez Polskę i Stolicę Apostolską wystarczy zawrzeć związek małżeński w kościele oraz dopełnić kilku formalności, aby był on uznawany przez polskie prawo. Dwie oddzielne ceremonie ślubne w kościele i Urzędzie Stanu Cywilnego (USC) nie są już konieczne, a nawet są niepożądane (dopuszcza się je jedynie sporadycznie, przy zaistnieniu wyjątkowo poważnych racji; zob. *Dekret ogólny KEP o przeprowadzaniu rozmów kano-nicznie-duszpasterskich*, 2019, art. 96). Jeśli przyszli małżonkowie chcą mieć ślub konkordatowy (winno być to zasadą), trzeba dostarczyć do parafii odpowiednie dokumenty wydawane przez USC. Dokumentami tymi są:

- „Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa” (2 egzemplarze),
- formularz zaświadczenia, na którym nowożeńcy, świadkowie oraz ksiądz składają podpisy w dniu ślubu (3 egzemplarze).

Potrzebne dokumenty należy odebrać w dowolnym Urzędzie Stanu Cywilnego nie wcześniej niż sześć miesięcy przed datą ślubu. Po zawarciu sakramentu małżeństwa jeden podpisany formularz pozostaje w parafii, jeden zostaje przekazany przez proboszcza do USC, a jeden otrzymują nowożeńcy.

KROK 2.

KATECHEZY DLA NARZECZONYCH ORAZ MOŻLIWOŚĆ UDZIAŁU W DNIU SKUPIENIA

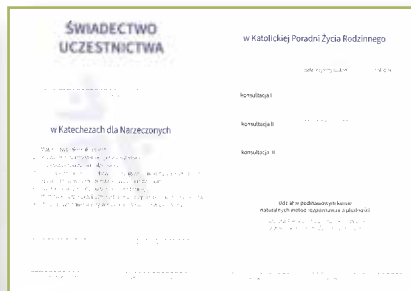
Katechezy przedślubne są obowiązkowym elementem przygotowania bezpośredniego do sakramentu małżeństwa i każda para decydująca się na zawarcie małżeństwa w Kościele katolickim jest zobowiązana do ich odbycia. W katechezach Narzeczeni uczestniczą wspólnie. Obowiązek uczestnictwa dotyczy również osób niewierzących, niekatolików, nieochrzczonych i wyznawców innych religii, które chcą zawrzeć małżeństwo kanoniczne z katolikiem.

Zwracamy uwagę Narzeczonych, aby przy zapisach na katechezy uważali na oszustów.

Wykaz katechez akceptowanych w Archidiecezji Krakowskiej dostępny jest na stronie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin: www.wdr.diecezja.pl/przygotowanie-do-malzenstwa/katechezy-dla-narzeczonych/.

Wyszczególnione są tam katechezy prowadzone przez różne ośrodki i w różnych formach: dwudniowe, czterotygodniowe i inne. **W przypadku ukończenia katechez przedślubnych na terenie innej diecezji, należy udać się do Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie (ul. Franciszkańska 3) w celu zatwierdzenia odbytych katechez.** Po skończeniu katechizacji przedślubnej Narzeczeni otrzymują specjalne świadectwa.

W Archidiecezji Krakowskiej istnieje jeden wzór zaświadczeń odbytych katechez przedślubnych. Zawiera on hologram, który pozwala stwierdzić jego autentyczność. Każdy z Narzeczonych otrzymuje jedno świadectwo (nie jest to jedno świadectwo dla pary).

Zalecane jest, by w ramach bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa Narzeczeni uczestniczyli wspólnie w Dniu Skupienia. Jego celem jest pogłębienie relacji Narzeczonych z Panem Bogiem. Można odbyć go indywidualnie w wybranym przez Narzeczonych miejscu i czasie lub skorzystać z oferty Duszpasterstwa Rodzin.

Na program Dnia Skupienia organizowanego przez Duszpasterstwo Rodzin składają się: Msza św., Adoracja Najświętszego Sakramentu, konferencja na ważne tematy związane z małżeństwem i rodziną, świadectwa małżonków, poczęstunek i czas na indywidualne rozmowy z prowadzącymi i uczestnikami. Istnieje również możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania.

Lista Dni Skupienia odbywających się na terenie Archidiecezji Krakowskiej jest zamieszczona i na bieżąco aktualizowana na stronie Wydziału:
www.wdr.diecezja.pl/przygotowanie-do-malzenstwa/.

Udział w Dniu Skupienia nie wymaga wcześniejszej rejestracji i jest nieodpłatny. Potwierdzenie uczestnictwa można uzyskać u osób prowadzących, na świadectwie przygotowania do sakramentu małżeństwa, za pomocą stosownej pieczętki i podpisu.

KROK 3.

TRZY SPOTKANIA Z DORADCĄ ŻYCIA RODZINNEGO W KATOLICKIEJ PORADNI ŻYCIA RODZINNEGO

Do poradni należy zapisać się po skończonej katechizacji przedślubnej. Zapisy odbywają się przez stronę: www.ftrodzinie.pl/narzeczeni/. We wszystkich trzech spotkaniach w poradni Narzeczeni uczestniczą wspólnie.

Spotkania w poradni dotyczą zagadnień związanych z płodnością, planowaniem potomstwa, odpowiedzialnym rodzicielstwem. Ze względu na omawianą tematykę odbywają się one w odstępie co najmniej dwóch tygodni. Na trzy spotkania Narzeczeni powinni zatem zarezerwować nie mniej niż jeden miesiąc.

W naszej Archidiecezji istnieje również możliwość zastąpienia dwóch spotkań w poradni kursem z zakresu naturalnych metod rozpoznawania płodności. Kursy takie organizowane są przez wybrane ośrodki w diecezji, a aktualna lista publikowana jest na stronie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin. Kurs zazwyczaj trwa 6-8 godzin i pozwala bardziej szczegółowo zapoznać się z wybraną metodą rozpoznawania płodności (w Archidiecezji Krakowskiej przekazywana jest wiedza na temat metody Rötzera). Po odbyciu kursu Narzeczeni zobowiązani są do uczestnictwa w jednym spotkaniu w poradni, na które również zapisują się przez stronę: www.ftrodzinie.pl/narzeczeni/.

Potwierdzeniem odbycia spotkań z Doradcą Życia Rodzinnego są podpisy doradcy oraz specjalne hologramy wklejane na świadectwach uczestnictwa, które Narzeczeni otrzymują po odbyciu katechez przedślubnych. Z kolei poświadczenie uczestnictwa w kursie naturalnych metod rozpoznawania płodności dokonywane jest za pomocą pieczętki i podpisu osoby prowadzącej kurs.

W przypadku osób, które chcą zapisać się do poradni, a ukończyły katechezy przedślubne poza naszą Archidiecezją, należy najpierw zatwierdzić katechezy przedślubne w sekretariacie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin i odebrać specjalne karty, na których zbierane będą podpisy i hologramy doradców.

KROK 4.

PROTOKÓŁ PRZEDŚLUBNY

Gdzie spisywany jest protokół przedślubny?

Regułą jest, że badanie kanoniczne Narzeczonych przeprowadza się w parafii, w której małżeństwo ma być zawarte, czyli zasadniczo w parafii, w której jedno z Narzeczonych posiada stałe lub tymczasowe zamieszkanie albo faktyczny miesięczny pobyt.

Istnieją dwa wyjątki od tej zasady:

- gdy ślub planowany jest w kościele nieparafialnym (rektoralnym lub zakonnym)

lub

- gdy miejsce zawarcia małżeństwa jest bardzo oddalone od miejsca zamieszkania Narzeczonych.

W takich przypadkach protokół przedmałżeński winien być sporządzony w parafii.

Kiedy i jak?

Najpóźniej 3 miesiące przed planowaną datą ślubu powinno odbyć się drugie spotkanie Narzeczonych z kapłanem w kancelarii parafialnej. Warto jednak takie spotkanie zaplanować z odpowiednim wyprzedzeniem – najwcześniej może ono odbyć się 6 miesięcy przed ślubem, co wynika z terminu ważności dokumentów z Urzędu Stanu Cywilnego. Na spotkaniu duszpasterz podejmuje z przyszłymi małżonkami rozmowę na temat odbytych uprzednio katechez przedślubnych oraz spotkań w Katolickiej Poradni Życia Rodzinnego. Zasadniczym celem tego spotkania jest jednak przeprowadzenie z Narzeczonymi rozmowy kanoniczno-duszpasterskiej. Na to spotkanie należy przynieść wszystkie dokumenty, o których była mowa w pierwszym kroku.

Duszpasterz poinformuje Narzeczonych o konieczności wyboru dwóch świadków ceremonii ślubu. Jeśli jest to małżeństwo konkordatowe, świadkami mają być osoby pełnoletnie, posiadające dokument tożsamości ważny w dniu zawarcia małżeństwa. Z zasady winni to być katolicy, których należy zachęcić, o ile to

możliwe, do odbycia spowiedzi i przystąpienia do Eucharystii. W uzasadnionych okolicznościach świadkami małżeństwa mogą być również niekatolicy.

Jeżeli Narzeczeni mieszkają za granicą, a małżeństwo ma być zawarte w Polsce, protokół przedmałżeński powinien być spisany w parafii miejsca zamieszkania, a więc za granicą. Wszelka dokumentacja związana ze ślubem powinna być wówczas przesyłana za pośrednictwem obu właściwych kurii diecezjalnych. Do parafii w Polsce wszystkie potrzebne dokumenty powinny trafić nie później niż na miesiąc przed planowanym terminem ślubu.

KROK 5.

ZAPOWIEDZI

Zamiar zawarcia małżeństwa, które nie jest sprawą prywatną, ale społeczną, należy ogłosić w parafiach aktualnego zamieszkania Narzeczonych w formie tzw. zapowiedzi przedślubnych. Jeśli jedno z Narzeczonych mieszka w innej parafii niż ta, w której spisuje się protokół przedślubny, wówczas otrzyma specjalny dokument, który należy dostarczyć do kancelarii parafialnej aktualnego zamieszkania. Zapowiedzi ogłaszane są przez wywieszenie informacji na tablicy ogłoszeń parafialnych przez 8 dni (obejmujące dwie niedziele lub niedzielę i święto). Do wiadomości – zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej – podaje się jedynie imiona i nazwiska oraz parafię zamieszkania tych, którzy mają zamiar zawrzeć małżeństwo. Po ich ogłoszeniu należy odebrać dokument i dostarczyć do parafii, gdzie spisywany był protokół przedślubny.

KROK 6.

SPOWIEDZI PRZEDŚLUBNE

Po spisaniu protokołu przedślubnego ksiądz poinformuje przyszłych małżonków o konieczności odbycia dwóch spowiedzi przedślubnych. Narzeczeni otrzymają wtedy tzw. kartkę do spowiedzi. W przypadku gdy Narzeczeni mieszkają razem przed ślubem (w tej sytuacji nie ma możliwości otrzymania sakramentalnego rozgrzeszenia), zobowiązani zostają do zaplanowania i odbycia tylko jednej spowiedzi przedmałżeńskiej tuż przed ślubem (np. dzień przed). Uzpełnioną kartkę należy przynieść do parafii w dniu ślubu. Ta podpisana kartka jest wymogiem, ale w żadnym wypadku nie jest istotą spowiedzi.

Narzeczeni powinni mieć świadomość, że spowiedź święta jest wyjątkowym spotkaniem z przebaczącym i miłosiernym Ojcem. Ważne zatem, aby postarali się przeżyć ten moment w jak najgłębszy sposób.

KROK 7.

SPOTKANIE ORGANIZACYJNE

W odpowiednim dla Narzeczonych oraz duszpasterza czasie powinno odbyć się ostatnie spotkanie, w którym omówiony zostanie przebieg liturgii ślubnej. Spotkanie to ma pomóc w lepszym zrozumieniu znaczenia gestów i tekstów liturgicznych. Narzeczeni mogą wtedy poinformować księdza o preferowanych tekstach liturgii słowa (zgodnych z obrzędami małżeństwa), które pragnęliby usłyszeć w czasie swojego ślubu. Podczas tego spotkania ustala się także zaangażowanie Pary Młodej lub ewentualnie członków rodziny w liturgię (czytania, procesja wejścia, śpiew itd.). Ponadto na tym spotkaniu omówione zostaną pozostałe szczegóły organizacyjne związane z uroczystością, takie jak dekoracja kościoła i inne. Narzeczeni powinni uszanować zwyczaje i ograniczenia związane z celebracją ślubu obowiązujące w danej parafii, a przekazane w trakcie spotkania przez duszpasterza.

? **Jakie elementy związane z przebiegiem liturgii wymagają wcześniejszego ustalenia?**

Procesja wejścia

Narzeczeni ustalają wcześniej z kapłanem sposób rozpoczęcia liturgii. Zasadniczo istnieją dwa możliwe sposoby tego rozpoczęcia:

1. W ustalonym czasie kapłan w mszalnych szatach liturgicznych wychodzi z ministrantami do drzwi kościoła i tam pozdrawia po chrześcijańsku narzeczonych, dając w ten sposób wyraz radości, którą dzieli z nimi Kościół. Następnie odbywa się procesja do ołtarza. Wówczas pierwsi idą ministranci, następnie kapłan, a za nim Narzeczeni, którym towarzyszą, stosownie do miejscowych zwyczajów, przynajmniej rodzice i dwaj świadkowie. W tym czasie śpiewa się pieśń na wejście.
2. Jeśli przemawiają za tym okoliczności, opuszcza się obrzęd powitania przy drzwiach kościoła, a liturgię małżeństwa rozpoczyna się od razu od Mszy św. Wówczas Narzeczeni odpowiednio wcześniej przybywają do kościoła, zajmują miejsca dla nich przygotowane i oczekują na rozpoczęcie Mszy Świętej.

Śpiewy podczas liturgii

Istnieje możliwość przekazania organistom sugestii dotyczących śpiewu pieśni podczas całej uroczystości. Należy pamiętać, że podczas liturgii mogą być wykonane jedynie pieśni liturgiczne.

Liturgia słowa

Należy dobrze przygotować czytania i śpiewy, określone przez liturgię Kościoła. Narzeczeni mogą poprosić konkretne osoby o odczytanie słowa Bożego i zaśpiewanie psalmu responsoryjnego. Teksty liturgiczne odczytywane są z lekcjonarza, nie zaś z przyniesionej kartki. Zachęcamy do rozmowy z kapłanem na temat czytań, które zostaną wykorzystane podczas liturgii. W ich wyborze warto odwołać się do fragmentów Pisma Świętego, które posiadają dla Narzeczonych wyjątkowe znaczenie.

Obrzędy małżeństwa przewidują następujące czytania w Mszy Świętej za nowożeńców (należy wybrać jedno lub dwa czytania przed Ewangelią oraz Ewangelię):

Czytania ze Starego Testamentu poza okresem wielkanocnym

(w okresie wielkanocnym w liturgii nie czyta się Starego Testamentu)

Rdz 1, 26-28. 31a /Stworzenie mężczyzny i kobiety/

Rdz 2, 18-24 /Ustanowienie małżeństwa/

Rdz 24, 48-51. 58-67 /Małżeństwo Izaaka i Rebeki/

Tb 7, 9c-10. 1c-17 /Małżeństwo Tobiasza/

Tb 8, 4b-8 /Modlitwa Tobiasza i Sary/

Pnp 2, 8-10.14.16a; 8, 6-7a /Miłość jest potężna jak śmierć/

Syr 26, 1-4. 13-6 /Dobra kobieta jest światłem domu/

Jr 31, 31-32a. 33-34a /Nowe przymierze Boga z ludźmi/

Czytania z Nowego Testamentu

Rz 8, 31b-35. 37-39 /Któż nas może odłączyć od miłości/

Rz 12, 1-2. 9-18 /Miłość żąda ofiary/

1 Kor 6, 13c-15a. 17-20 /Ciało jest przybytkiem Ducha Świętego/

1 Kor 12, 31-13. 8a /Pochwała prawdziwej miłości/

Ef 5, 2a. 21-33 /Tajemnica małżeństwa/

Kol 3, 12-17 /Życie w miłości i dziękczynieniu/
1P 3, 1-9 /Jednomyślność i współczucie w rodzinie/
1J 3, 18-24 /Miłujmy czynem i prawdą/
1J 4, 7-12 /Bóg jest miłością/

Ewangelie

Mt 5, 1-12a /Szczęście według nauki Chrystusa/
Mt 5, 13-16 /Światło świata/
Mt 7, 21. 24-29 /Dom zbudowany na skale/
Mt 19, 3-6 /Co Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela/
Mt 22, 35-40 /Wielkie przykazanie miłości/
Mk 10, 6-9 /Co Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela/
J 2, 1-11 /Jezus i Maryja na weselu w Kanie Galilejskiej/
J 15, 9-12 /Wytrwajcie w mojej miłości/
J 15, 12-16 /Miłość na wzór Chrystusa/
J 17, 20-26 /Aby stanowili jedno/

Fotografowanie i filmowanie

W czasie obrzędu sakramentu małżeństwa zazwyczaj są obecni kamerzyści i fotografowie. Jednak przy złej postawie podejmujących tę usługę powaga i modlitewny nastrój uroczystości mogą zostać poważnie zakłócone. Dlatego Narzeczeni prosząc kogoś o fotografowanie czy filmowanie, powinni zapytać, czy osoba ta ma upoważnienie do spełniania takiej funkcji w czasie liturgii. W diecezjach organizowane są kursy przygotowujące kamerzystów i fotografów do takiej usługi. Tylko osoby odpowiednio do tego przygotowane mogą fotografować lub filmować uroczystości liturgiczne.

Godny strój

Narzeczeni powinni pamiętać, że ślub odbywać się będzie w miejscu sakralnym, które wymaga szacunku. Jedną z form jego wyrazu jest odpowiedni strój, który nie będzie postrzegany jako wyzywający lub niestosowny.

KROK 8.

ŚLUB

Liturgia sakramentu małżeństwa

Właściwa liturgia sakramentu małżeństwa rozpoczyna się po homilii. Na jej rozpoczęcie wszyscy obecni w kościele wstają, a Narzeczeni zbliżają się do ołtarza i stają przed kapłanem. Wobec niego wyrażają pragnienie zawarcia małżeństwa, modlą się wspólnie z wszystkimi o dar Ducha Świętego, wypowiadają słowa przysięgi małżeńskiej, przyjmują błogosławieństwo i nakładają sobie obrączki. Obrzęd kończy się modlitwą powszechną.

Wyrażenie pragnienia zawarcia sakramentu małżeństwa

W obrzędach sakramentu małżeństwa przewidziany jest szczególny dialog. Stawiane przez kapłana pytania dotyczą gotowości przyjęcia sakramentu oraz podjęcia zadań, które z niego wynikają. Choć pytania wydają się być oczywiste, to jednak warto jest spokojnie rozważyć je wcześniej, a w dniu ślubu wypowiadać z pełniejszym zrozumieniem.

Kapłan: *N. i N. wysłuchaliście słowa Bożego i przypomnieliście sobie znaczenie ludzkiej miłości i małżeństwa. W imieniu Kościoła pytam was, jakie są wasze postanowienia. N. i N., czy chcecie dobrowolnie i bez żadnego przymusu zawrzeć związek małżeński?*

Narzeczeni: *Chcemy.*

Kapłan: *Czy chcecie wytrwać w tym związku w zdrowiu i chorobie, w dobrej i złej doli, aż do końca życia?*

Narzeczeni: *Chcemy.*

Kapłan: *Czy chcecie z miłością przyjąć i po katolicku wychować potomstwo, którym Bóg was obdarzy?*

Narzeczeni: *Chcemy.*

Modlitwa do Ducha Świętego

Kapłan: *Prośmy Ducha Świętego, aby uświęcił ten związek i dał narzeczoným łaskę wytrwania. Niech ich miłość przez Niego umocniona, stanie się znakiem miłości Chrystusa i Kościoła.*

Wszyscy stojąc, śpiewają trzy zwrotki hymnu do Ducha Świętego.

1. O Stworzycielu, Duchu, przyjdź,
nawiedz dusz wiernych Tobie krąg.
Niebieską łaskę zesłać racz
sercom, co dziełem są Twych rąk.

Z następnych zwrotek wybiera się jedną:

2. Pocieszycielem jesteś zwan
i Najwyższego Boga dar.
Tyś namaszczeniem naszych dusz,
zdrój żywy, miłość, ognia żar.

3. Ty darzysz łaską siedemkroć,
bo moc z prawicy Ojca masz.
Przez Boga obiecany nam,
mową wzbogacasz język nasz.

4. Światłem rozjaśnij naszą myśl,
w serca nam miłość świętą wlej
i wątłą słabość naszych ciał
pokrzep stałością mocy Twej.

5. Nieprzyjaciela odpędź w dal
i Twym pokojem obdarz wraz.
Niech w drodze za przewodem Twym
miniemy zło, co kusi nas.

Zawsze śpiewa się zakończenie:

6. Daj nam przez Ciebie Ojca znać,
daj, by i Syn poznany był
i Ciebie, jedno tchnienie Dwóch,
niech wyznajemy z wszystkich sił. Amen.

Zawarcie małżeństwa

Po modlitwie do Ducha Świętego ma miejsce najważniejszy moment sakramentu małżeństwa. Kapłan zwraca się do Narzeczonych, aby wypowiedzieli słowa przysięgi małżeńskiej:

Kapłan: *Skoro zamierzacie zawrzeć sakramentalny związek małżeński, podajcie sobie prawe dłonie i wobec Boga i Kościoła powtarzajcie za mną słowa przysięgi małżeńskiej.*

Narzeczeni zwracają się do siebie i podają sobie prawe dłonie. Kapłan wiąże je końcem stuły.

Narzeczony powtarza za kapłanem:

JA, N., BIORĘ CIEBIE, N., ZA ŻONĘ I ŚLUBUJĘ CI MIŁOŚĆ, WIERNOŚĆ I UCZCIWOŚĆ MAŁŻEŃSKĄ ORAZ ŻE CIĘ NIE OPUSZCZĘ AŻ DO ŚMIERCI. TAK MI DOPOMÓŻ, PANIE BOŻE WSZECHMOGĄCY, W TRÓJCY JEDYNY I WSZYSCY ŚWIĘCI.

Następnie powtarza Narzeczona:

JA, N., BIORĘ CIEBIE, N., ZA MĘŻA I ŚLUBUJĘ CI MIŁOŚĆ, WIERNOŚĆ I UCZCIWOŚĆ MAŁŻEŃSKĄ ORAZ ŻE CIĘ NIE OPUSZCZĘ AŻ DO ŚMIERCI. TAK MI DOPOMÓŻ, PANIE BOŻE WSZECHMOGĄCY, W TRÓJCY JEDYNY I WSZYSCY ŚWIĘCI.

Potwierdzenie małżeństwa

Po wypowiedzeniu słów przysięgi małżeńskiej, czyli po zawarciu sakramentu, kapłan potwierdza je i udziela Nowożeńcom błogosławieństwa:

Kapłan: *„Co Bóg złączył, człowiek niech nie rozdziela” (Mt 19, 6). Małżeństwo przez was zawarte ja powagą Kościoła katolickiego potwierdzam i błogosławię w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.*
Wszyscy: *Amen.*

Kapłan usuwa stułę.

Błogosławienie i nałożenie obrączek

Następuje teraz błogosławienie obrączek oraz ich nałożenie. Obrączka jest znakiem zaślubin. Wyraża miłość i wierność. Ksiądz odmawia jedną z trzech możliwych modlitw błogosławieństwa obrączek. Jedną z nich jest:

Kapłan: *Niech Bóg pobłogosławi te obrączki, które macie sobie wzajemnie nałożyć jako znak miłości i wierności.*

Wszyscy: *Amen.*

Kapłan kropi obrączki wodą święconą.

Kapłan: *: Na znak zawartego małżeństwa nałożcie sobie obrączki.*

Mąż nakłada na serdeczny palec żony obrączkę przeznaczoną dla niej, mówiąc:

N., przyjmij tę obrączkę jako znak mojej miłości i wierności. W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Także żona nakłada na serdeczny palec męża obrączkę przeznaczoną dla niego, mówiąc:

N., przyjmij tę obrączkę jako znak mojej miłości i wierności. W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Po nałożeniu obrączek Nowożeńcy wracają na swoje miejsce. Następuje modlitwa powszechna. Wskazane jest, aby wezwania tej modlitwy wypowiadało szerokie grono rodziny i przyjaciół Nowożeńców. Wszyscy są wezwani do modlitwy w intencji Nowożeńców, a także w innych intencjach Kościoła i świata.

WAŻNE KONTAKTY

W trakcie przygotowań przedślubnych może pojawić się potrzeba kontaktu z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin lub Fundacją Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela. Poniższe informacje pozwolą Narzeczonym w łatwy sposób określić z kim i w jakiej sprawie należy kontaktować się w czasie tego okresu.

	Wydział Duszpasterstwa Rodzin	Fundacja Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela
W jakich sprawach?	• sprawy dotyczące spotkań w Poradni Życia Rodzinnego dla Narzeczonych (np. zmiana terminu, doradcy, anulowanie wizyty itp.) • weryfikacja i poświadczenie katechez odbytych na terenie innej diecezji • uzyskanie druków do poświadczenia spotkań w poradni, w przypadku gdy katechezy odbyły się w innej diecezji • poświadczenie odbycia spotkań w poradni online i uzyskanie zgody na takie spotkania • sprawdzenie listy katechez odbywających się na terenie Archidiecezji Krakowskiej (ew. kursów NPR) • sprawdzenie listy Dni Skupienia na terenie Archidiecezji • sprawdzenie listy poradni, a także listy doradców z ważną misją kanoniczną posługujących w Archidiecezji	• zapisy do Poradni Życia Rodzinnego (ew. na kurs NPR) • zapisy na katechezy organizowane przez FTR • otrzymanie poświadczenia odbycia katechez online
Adres	ul. Franciszkańska 3 31-004 Kraków	ul. Siostry Faustyny 70 30-608 Kraków
Telefon e-mail	tel. +48 12 628 81 50 wdr@diecezja.pl	tel. +48 512 180 000 biuro@ftrodzinie.pl
Strona www	www.wdr.diecezja.pl	www.ftrodzinie.pl/przygotowanie-do-malzenstwa/

Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie posiada bardzo bogatą historię sięgającą lat 50. XX wieku, która ściśle wiąże się z postaciami Karola Wojtyły i Wandy Półtawskiej. Jako młody kapłan, początkowo wikary w parafii św. Floriana w Krakowie, Karol Wojtyła podejmował szereg inicjatyw poświęconych narzeczonym, małżonkom i rodzinom na płaszczyźnie duszpasterskiej. Gdy objął funkcję Metropolity Krakowskiego, jego działalność na tym polu przybrała znacznie szerszy i systemowy charakter. Jednym z pierwszych efektów jego działań jako Metropolity było formalne powołanie Wydziału Duszpasterstwa Rodzin, które miało miejsce w roku 1968. W tym samym czasie doszło do powstania Instytutu Rodziny, którego celem była refleksja intelektualna nad małżeństwem i rodziną, kształcenie kadr do posługi w duszpasterstwie rodzin, a także odpowiedzialność za organizację systemu przygotowania do małżeństwa na terenie Archidiecezji Krakowskiej. Na czele Instytutu stanęła Wanda Półtawska, która kierowała nim przez kolejne kilkadziesiąt lat.

Pomimo zmieniających się uwarunkowań społecznych, kulturowych, politycznych, Wydział Duszpasterstwa Rodzin kontynuuje misję zapoczątkowaną przez swoich założycieli. Odpowiada za organizację bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa w diecezji, czuwa nad kadrami zaangażowanymi w duszpasterstwo rodzin, w tym zwłaszcza kadrą Doradców Życia Rodzinnego, których liczba przekracza obecnie 100 osób, organizuje sieć Katolickich Poradni Życia Rodzinnego. Wydział odpowiedzialny jest również za kształcenie kadr doradców. Obecnie system kształcenia odbywa się we współpracy z Uniwersytem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, z którym wspólnie organizowane są Studia Podyplomowe z Duszpasterstwa Rodzin. Ponadto doradcy objęci są programem cyklicznych szkoleń podnoszących ich kwalifikacje do pracy z narzeczonymi, małżeństwami i rodzinami.

Wydział Duszpasterstwa Rodzin podejmuje ponadto szereg inicjatyw duszpasterskich poświęconych małżeństwu i rodzinie, takich jak coroczna Pielgrzymka Rodzin do Kalwarii Zebrzydowskiej, o ponad 30-letniej tradycji, a także inne wydarzenia, w tym: Dzień Świętości Życia, Dzień Modlitw o Dar Potomstwa czy Pielgrzymka Rodzin Dzieci Utraconych. Jest odpowiedzialny za duszpasterstwa specjalistyczne, takie jak Duszpasterstwo Kobiet, Duszpasterstwo Małżeństw Niepłodnych, Duszpasterstwo Małżeństw Niesakramentalnych i szereg innych.

Powołanie do życia Fundacji Towarzystwa Rodzinie w 2019 roku stanowiło istotny etap w rozwoju Wydziału. Stała się ona ważnym narzędziem realizacji wielu zadań duszpasterskich, zwłaszcza w zakresie bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa oraz działań mających na celu wspieranie małżeństw i rodzin. Obecnie Wydział Duszpasterstwa Rodzin i Fundacja Towarzystwa Rodzinie ściśle i owocnie współpracują na rzecz narzeczonych, małżeństw i rodzin w Archidiecezji Krakowskiej.

Zachęcamy do kontaktu z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Archidiecezji Krakowskiej:

adres: ul. Franciszkańska 3, 31-004 Kraków
tel.: + 48 12 628 8150
e-mail: wdr@diecezja.pl
facebook.com/rodzinakrakow

FUNDACJA TOWARZYSTWA RODZINIE

im. prof. Stanisława Grygiela

Fundacja Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela jest podmiotem, który podejmuje bardzo liczne i zróżnicowane działania mające na celu wsparcie małżeństw i rodzin, zwłaszcza z terenu Archidiecezji Krakowskiej. Została powołana do życia w 2019 roku przez Metropolitę Krakowskiego abpa Marka Jędraszewskiego jako skuteczne narzędzie pomocy rodzinie.

Jej cele statutowe w zdecydowanej większości skupiają się na wsparciu rodzin i ich członków na różnych etapach rozwoju i w zróżnicowanych sytuacjach życiowych. Wśród celów tych znajdują się między innymi:

- ochrona życia poczętego,
- wspieranie rodziny, w tym małżeństwa, rodzicielstwa naturalnego, pieczy zastępczej oraz adopcji,
- świadczenie kompleksowej pomocy kobietom w ciąży i matkom z małoletnimi dziećmi w okresie przed porodem i po urodzeniu dziecka,
- wspieranie małżeństw i rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne,

- wspieranie rozwoju rodziny oraz osób przygotowujących się do życia w rodzinie w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, socjalnej, prawnej, duchowej i edukacyjnej,
- podnoszenie świadomości z zakresu ochrony i profilaktyki zdrowia oraz stosowania naturalnych metod rozpoznawania płodności,
- kształtowanie postaw świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa oraz ochrony praw dziecka.

Najważniejszymi obszarami działalności Fundacji Towarzystwa Rodzinie są:

1. Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne

Fundacja prowadzi kilka Specjalistycznych Poradni Życia Rodzinnego na terenie Archidiecezji Krakowskiej. W chwili obecnej są to poradnie w: Krakowie, Wadowicach, Chrzanowie, Myślenicach, Nowym Targu i Zakopanem. Do dnia dzisiejszego pomoc w nich uzyskało bardzo wiele osób indywidualnych, a także małżeństw i rodzin. Dla znacznej części potrzebujących pomoc świadczona jest nieodpłatnie w ramach licznych projektów realizowanych przez Fundację, a finansowanych ze środków grantowych.

2. Współpraca z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin w zakresie bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa

Fundacja ściśle współpracuje z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie w zakresie bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa, zatrudniając kilkudziesięciu Doradców Życia Rodzinnego, na co dzień posługujących w Katolickich Poradniach Życia Rodzinnego na terenie całej diecezji. Organizuje ponadto cykliczne kursy dla narzeczonych oraz kursy naturalnych metod rozpoznawania płodności. Obsługuje również system informatyczny służący zapisom do poradni.

3. Inne formy wsparcia małżeństw i rodzin

FTR podejmuje także wiele innych działań służących wsparciu rodziny, takich jak: warsztaty komunikacji, budowania właściwych relacji w rodzinie, budowaniu więzi małżeńskiej, metod rozpoznawania płodności i in. Lista organizowanych warsztatów na bieżąco publikowana jest na stronie internetowej Fundacji: www.ftrodzynie.pl/

Angażuje się ponadto w organizację imprez poświęconych tematyce małżeńskiej i rodzinnej o charakterze duszpasterskim i naukowym. Wśród najważniejszych wymienić należy wydarzenia cykliczne: Pielgrzymki Rodzin Archidiecezji Krakowskiej do Kalwarii Zebrzydowskiej, a także Międzynarodowe Kongresy dla Małżeństwa i Rodziny. Wydarzenia te pozwalają towarzyszyć rodzinom oraz zgromadzić bogatą wiedzę, cenną z perspektywy rozwoju oferty pomocowej skierowanej do małżeństw i rodzin. Wiedza ta jest wykorzystywana do dostosowywania oferty Fundacji do bieżących potrzeb małżeństw i rodzin.

4. Prowadzenie Domów Samotnej Matki w Krakowie i Wadowicach

Fundacja prowadzi dwa Domy Samotnej Matki. Schronienie w nich od lat znajdują matki oczekujące dziecka, a także młode mamy, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W Domu Samotnej Matki w Krakowie funkcjonuje ponadto Okno Życia, które uratowało życie wielu noworodkom. Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółową ofertą Fundacji Towarzystwa Rodzinie dostępną na stronie: www.ftrodzinie.pl, a także do kontaktu:

adres: Fundacja Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela
ul. Siostry Faustyny 70, 30-608 Kraków
tel.: +48 512 180 000
e-mail: biuro@ftrodzinie.pl
facebook.com/ftrodzinie

Wielu Narzeczonych kieruje do nas prośbę o wskazanie charytatywnego dzieła, które mogliby wraz ze swoimi gośćmi wesprzeć w dniu zawarcia ślubu. Wycho-
dząc naprzeciw tym oczekiwaniom, prosimy o wsparcie Domów Samotnej Matki Archidiecezji Krakowskiej prowadzonych przez Fundację Towarzystwa Rodzinie. Pomożemy przeprowadzić taką zbiórkę.
Więcej: www.ftrodzinie.pl/wesprzyj-nas/.

Przełącz darowiznę

Fundacja Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela
ul. Siostry Faustyny 70, 30-608 Kraków
nr konta: 41 1240 4533 1001 0878 8849
<https://ftrodzinie.pl/domy-samotnej-matki/>

MIEJSCE NA NOTATKI

WYDAWCA:

Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie

Fundacja Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela

Wydawnictwo św. Stanisława BM

AUTORZY OPRACOWANIA:

Zespół Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie
i Fundacji Towarzystwa Rodzinie im. prof. Stanisława Grygiela

PROJEKT, SKŁAD, DTP:

Partum Graphics Agnieszka Głowacka

z wyd. str. 7 wykres – AF Raster / Bogumił Krużel

FOTOGRAFIE:

www.pl.freepik.com

NAZWA SERII:

Kompas Rodziny

ISBN 978-83-8224-131-0

Wydanie drugie

Kraków 2025

Nazwa serii:

KOMPAS RODZINNY

ISBN 978-83-7422-131-0